

**Dincolo de discursurile frumoase:
13 întrebări critice la care conducerea Armatei Române
ar trebui să ofere răspunsuri clare**

Context

Interviurile și declarațiile recente ale conducerii Armatei Române reflectă o bună însușire a conceptelor și terminologiei specifice apărării moderne. Se vorbește despre apărare multistratificată, operații în rețea, interoperabilitate, integrarea lecțiilor învățate din războiul din Ucraina și despre necesitatea transformării accelerate a forțelor armate.

Toate acestea sunt necesare și binevenite. Totuși, experiența istorică demonstrează că succesul unei strategii de apărare nu este determinat exclusiv de calitatea doctrinelor, ci de capacitatea reală a instituțiilor de a transforma conceptele în capabilități operaționale. Războaiele moderne nu se câștigă prin declarații publice, ci prin capacitatea de mobilizare, reziliența infrastructurii, existența stocurilor de luptă, viteza procesului decizional și eficiența sistemelor de comandă și control.

Incidentele repetate generate de dronele rusești căzute pe teritoriul României, dificultățile constatate în unele exerciții de mobilizare și provocările majore evidențiate de conflictul din Ucraina justifică o dezbatere publică matură și responsabilă. Să nu uităm că aplicarea art. 5 din Tratatul de funcționare a NATO nu intră în aplicare din primele 24 de ore și probabil va trebui să ne descurcăm singuri o perioadă mai mare de timp. Forțele și mijloacele deja dislocate de NATO nu sunt suficiente pentru o apărare credibilă, descurajantă pentru agresor.

În calitate de militari în rezervă, considerați în continuare parte a sistemului național de apărare prin jurământul depus și obligațiile morale asumate, apreciem că este legitim să solicităm răspunsuri la câteva întrebări fundamentale privind capacitatea reală de apărare a României.

13 Întrebări Critice

1. Despre capacitatea reală a sistemului național C-UAS

Dacă sistemul multistratificat de apărare antiaeriană și anti-drone este funcțional și eficient, cum explicați faptul că drone provenite din zona conflictului au pătruns în mod repetat în spațiul aerian național și au căzut pe teritoriul României fără a fi neutralizate? Care este ponderea limitărilor legislative și care este ponderea deficiențelor de natură tehnică, operațională sau organizațională în această situație?

2. Despre apărarea antiaeriană a frontierei estice și a sectorului dunărean

A fost conceput și implementat un dispozitiv integrat de apărare antiaeriană și anti-drone pentru protecția obiectivelor critice situate la frontiera cu Ucraina și în zona Dunării, utilizând toate mijloacele disponibile, altele decât aviația de vânătoare?

Dacă da, în ce măsură acest dispozitiv a fost utilizat în situațiile reale generate de conflictul din proximitatea granițelor României și care au fost rezultatele obținute?

3. Despre stocurile de luptă pentru un conflict de uzură

Războiul din Ucraina demonstrează că ritmul consumului de muniții depășește frecvent capacitatea anuală de producție a multor state.

Pentru câte zile de luptă de mare intensitate permit stocurile existente susținerea operațiilor militare utilizând munițiile și rachetele principale aflate în înzestrare? Sunt luate în calcul și stocurile pentru muniția standard NATO: cal 155mm, 35 mm, 30 mm, 25 mm, 120 mm pt aruncătoare, rachete Patriot, rachete HIMARS, rachete LAROM, rachete lansatoare portabile etc.?

4. Despre iluzia achizițiilor pe hârtie

Numeroase programe majore de înzestrare (SORAD/VSHORAD, PATRIOT, Tancul principal de luptă, blindate moderne etc.) vor deveni operaționale integral abia după anul 2030. În cazul apariției unei crize militare majore în următorii doi-trei ani, cu ce capacități efective și disponibile imediat ar răspunde Armata României?

5. Despre digitalizarea câmpului de luptă și inteligența artificială

S-a menționat importanța acțiunii într-o rețea integrată. Există în prezent un sistem digitalizat de management al câmpului de luptă (BMS), implementat la toate nivelurile operaționale relevante, capabil să asigure continuitatea conducerii și cooperării între unități chiar și în condițiile neutralizării comunicațiilor centrale?

În ce măsură sunt utilizate soluții bazate pe inteligență artificială și cine deține drepturile asupra codului-sursă și a datelor critice utilizate de aceste sisteme?

6. Despre mobilizarea în condiții reale de conflict

Exercițiile recente de mobilizare au evidențiat dificultăți administrative, întârzieri și deficiențe logistice. Cum poate fi realizată o mobilizare rapidă (24-48 de ore) și ordonată în condițiile unor atacuri cu rachete, drone și operații cibernetice, dacă în timp de pace persistă astfel de vulnerabilități?

7. Despre dubla logistică generată de armamentul din generații diferite

În condițiile în care o parte a rezervei continuă să fie destinată utilizării armamentului și munițiilor din standardele vechi, cum va fi gestionată susținerea logistică simultană a două categorii distincte de armament și muniție pe același teatru de operații?

8. Despre vulnerabilitatea infrastructurii de transport

S-a menționat că starea precară a infrastructurii rutiere și feroviare afectează viteza de deplasare/mobilitate a trupelor. Care este timpul estimat necesar pentru restabilirea mobilității operaționale în situația distrugerii unor poduri, noduri feroviare sau trecători strategice și ce capacități de geniu sunt disponibile pentru realizarea acestui obiectiv?

9. Despre integrarea rapidă a inovației autohtone

Conflictul din Ucraina demonstrează că adaptarea rapidă a tehnologiilor civile poate produce avantaje tactice decisive. Ce măsuri au fost adoptate pentru reducerea duratei proceselor de omologare, testare și introducere în serviciu a soluțiilor dezvoltate de industria românească?

10. Despre protecția civilă și reziliența societală

Ce planuri concrete există pentru menținerea funcționării infrastructurilor critice și pentru prevenirea blocării căilor de comunicații strategice de către deplasări masive ale populației civile în primele ore ale unei crize militare?

11. Despre autonomia strategică, ISR și capacitățile de lovire în adâncime

Sistemul național de apărare este construit pe premisa sprijinului aliat, însă orice strategie responsabilă trebuie să prevadă și scenarii de întârziere a intervenției externe. Un sistem militar nu poate funcționa în condiții optime dacă spatele frontului intră în panică

Ce capacități proprii de informații, supraveghere și cercetare (ISR), inclusiv spațiale și satelitare, sunt planificate pentru a asigura cunoașterea situației operative în timp real?

Totodată, ce capacități de lovire în adâncime sunt prevăzute pentru a permite neutralizarea unor obiective militare critice ale adversarului și pentru a contribui la descurajarea unei agresiuni?

12. Despre relația dintre armată și industria națională de apărare

În ce măsură există un dialog permanent între utilizatorii militari și industria națională de apărare pentru definirea cerințelor operaționale ale noilor produse?

Pot fi prezentate exemple concrete care să demonstreze reducerea duratei ciclurilor de dezvoltare și a costurilor de producție ca rezultat al acestei cooperări?

13. Despre infrastructura strategică de transport

Câte obiective de infrastructură rutieră și feroviară au fost evaluate, certificate și incluse în planurile de mobilitate militară pentru situații de criză sau război?

În ce măsură aceste capacități răspund necesităților reale de deplasare a forțelor naționale și aliate pe Flancul Estic?

Concluzie

Războaiele nu se câștigă prin documente doctrinare impecabile și nici prin prezentări publice convingătoare. Ele se câștigă prin capacitatea instituțiilor de a transforma planurile în forță reală, de a absorbi șocul inițial și de a reacționa rapid, coordonat și eficient.

Adevărata descurajare strategică nu înseamnă doar capacitatea de a rezista unui atac, ci și existența unor capacități credibile de cunoaștere a situației operative, de protejare a populației și infrastructurii critice, precum și de proiectare a forței împotriva surselor agresiunii.

Solicitarea unor răspunsuri clare la aceste întrebări nu reprezintă un act de contestare a instituțiilor statului, ci o expresie a responsabilității civice și profesionale față de securitatea României.

Autori

Gl. lt. (rtg.) ing. Ion-Dan ZAHARIA

Col. (rtg.) ing. Aurel GÂNGU

Lt. col. (r) ing. Alexandru DICU